

**Koniec dyskryminacji
to nie jest koniec wyzwań**

STR. II-III

Europosłanka Róża Thun
z wizytą w Gogolinie

STR. II

Związek Młodzieży MN
ma nowy zarząd

STR. IV

MAJ 2024

REDAKCJA:
KRZYSZTOF OGIOŁDA

HEIMAT

MAŁA OJCZYZNA

PARTNERZY
DODATKU

Związek Niemieckich Stowarzyszeń
Społeczno-Kulturalnych w Polsce
ul. Stowackiego 10, 45-364 Opole

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
Niemców na Śląsku Opolskim
ul. Konopnickiej 6, 45-004 Opole

Dom Współpracy
Polsko-Niemieckiej
ul. 1 Maja 13/2, 45-068 Opole

Będzie doradzał marszałkowi Sejmu

Ryszard Galla, wiceprzewodniczący Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim i były poseł z ramienia mniejszości niemieckiej został mianowany doradcą marszałka Sejmu Szymona Hołowni ds. mniejszości narodowych i etnicznych.

Kandydaturę Ryszarda Galla zgłosili członkowie strony mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Jest to wydarzenie historyczne dla mniejszości niemieckiej, bo jest to w polskim Sejmie nowa funkcja.

W uroczystości 15 maja uczestniczyli m.in. Tomasz Szymański, wiceminister w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji odpowiedzialny w rządzie za relacje z mniejszościami, Wanda Nowicka, przewodnicząca Komisji Sejmowej ds. Mniejszości Narodowych oraz członkowie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicz-

nych. Obok Rafała Bartka, przewodniczącego Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce obecni byli reprezentanci mniejszości białoruskiej, karaïmskiej, litewskiej i ukraińskiej.

– Wierzę, że nasza współpraca przyniesie wiele korzyści – napisał w liście do Ryszarda Galla marszałek Szymon Hołownia. – Że będzie służyć ochronie praw mniejszości pielęgnowaniu przez nie tradycji kultury i języka. Jestem również przekonany, że jako przedstawicielowi mniejszości niemieckiej nie zabraknie Panu determinacji i woli w staraniach na rzecz tworzenia fundamentów trwałego współistnienia

odmiennych wyznań i narodowości. (...) Jako marszałkowi Sejmu bardzo zależy mi na propagowaniu postaw otwartości i tolerancji. Chciałbym, aby mniejszości mieszkające w Polsce mogły w nieskrępowany sposób zachowywać i rozwijać tożsamość, kulturę i język.

– Jest to historyczny moment – powiedział Lider VdG Rafał Bartek. – Bardzo się z tego cieszymy, że to nasz przedstawiciel jest pierwszym doradcą marszałka Sejmu ds. mniejszości. Czujemy się wyróżnieni. To jest bardzo dobra wiadomość dla wszystkich mniejszości narodowych i nowe otwarcie, co marszałek podkreślił w swoim wystąpieniu. Sko-

Fot. VdG

– Potrafię pogodzić funkcje doradcy marszałka Sejmu RP Szymona Hołowni i radnego sejmiku – zapewnia Ryszard Galla.

ro mniejszości są bogactwem narodu i społeczeństwa, a nie mają obecnie przedstawiciela w Sejmie RP, to potrzebna jest inna formuła, przez którą mniejszości będą mogły brać udział w pracach parlamentarnych. Model funkcjonowania doradcy trzeba będzie wypracować. Ważne, że będzie w korytarzach sejmowych obecny. Bo tam są również ci, co decydują o kształtowaniu prawa w Polsce.

Ryszard Galla jest przekonany, że lata przepracowane w parlamencie, w tym w Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych pomogą mu nową funkcję pełnić jak najlepiej.

– Ważne, by stało się trwałą zasadą, że w głównym centrum tworzenia polskiego prawa będzie miejsce dla mniejszości narodowych – podkreśla Ryszard Galla. – My nie możemy żyć bez

większości ani ona nie może dobrze funkcjonować bez nas. Jest dobry moment by zbudować modelowy sposób współpracy. Myślę, że potrafię pogodzić nową funkcję z byciem radnym Sejmiku Województwa Opolskiego. Nie mam obowiązku być w Sejmie codziennie. Z kolei mniejszości oczekują, że będę z nimi utrzymywał kontakty. Ale innych zobowiązań nie będę na siebie już brał.

Er wird den Sejm marschall beraten

Ryszard Galla, Stellvertretender Vorsitzender der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen im Opolener Schlesien und ehemaliger Sejmabgeordneter aus den Reihen der deutschen Minderheit wurde zum Berater des Sejm marschalls für nationale und ethnische Minderheiten ernannt.

Ryszard Galla wurde von Vertretern der Minderheiten in der Gemeinsamen Kommission der Regierung und der Nationalen und Ethnischen Minderheiten vorgeschlagen. Dies ist ein historisches Ereignis für die deutsche Minderheit, weil es sich um eine gänzlich neue Funktion im polnischen Sejm handelt.

An der Feierlichkeit am 15. Mai nahmen u.a. Tomasz Szymański, der in der Regierung für die Kontakte mit Minderheiten zuständige stellvertretende Minister im Ministerium des Innern

und der Verwaltung, Wanda Nowicka, Vorsitzende der Sejmkommission für nationale Minderheiten sowie Mitglieder der Gemeinsamen Kommission der Regierung und der Nationalen und Ethnischen Minderheiten. Neben Rafał Bartek, dem Vorsitzenden des Verbandes deutscher sozial-kultureller Gesellschaften in Polen (VdG), waren auch Vertreter der weißrussischen, karaïmischen, litauischen und ukrainischen Minderheiten anwesend.

„Ich glaube, dass unsere Zusammenarbeit vie-

le Vorteile bringen wird“, schrieb Marschall Szymon Hołownia in seinem Brief an Ryszard Galla. „Wir werden uns für den Schutz von Minderheitenrechten und für die Pflege ihrer Kultur und Traditionen einsetzen. Ich bin auch davon überzeugt, dass es Ihnen als Vertreter der deutschen Minderheit nicht an Entschlossenheit und Willenskraft bei der Schaffung einer nachhaltigen Grundlage für eine gute Koexistenz von verschiedenen Religionen und Nationalitäten fehlen wird. (...) Als Sejm marschall liegt mir sehr viel daran, dass Offenheit und Toleranz in der Gesellschaft zu fördern. Ich möchte, dass die in Polen lebenden Minderheiten ihre

Identität, Kultur und Sprache bewahren und frei entwickeln können“.

Das ist ein historischer Moment – sagte VdG-Vorsitzender Rafał Bartek. – Wir freuen uns sehr darüber, dass unser Vertreter zum allerersten Berater des Sejm marschalls in Minderheitenfragen wurde. Das ist eine Auszeichnung für uns. Das ist darüber hinaus eine sehr gute Nachricht für alle Minderheiten und ein neues Kapitel, wie der Marschall in seiner Rede auch betonte. Wenn Minderheiten einen Reichtum für die Nation und die Gesellschaft darstellen, derzeit aber keinen Vertreter im polnischen Parlament haben, dann bedarf es einer anderen Form, die die

Möglichkeit schafft, an den Arbeiten im Parlament teilzunehmen. Das Modell für diese Beraterfunktion muss erst noch ausgearbeitet werden. Es ist aber wichtig, dass es den Berater in den Mauern des Sejms geben wird. Denn dort sitzen diejenigen, die über die Gestaltung des Rechtssystems in Polen entscheiden.

Ryszard Galla ist überzeugt, dass seine langjährige Erfahrung im Parlament, darunter in der Gemeinsamen Kommission des Sejms und der Nationalen und Ethnischen Minderheiten ihm dabei helfen werden, seine neue Aufgabe so gut wie möglich zu erfüllen.

Es ist wichtig, dass die Minderheiten einen dauerhaften Platz im Zentrum

des polnischen Parlamentarismus, wo das polnische Recht Gestalt annimmt, haben werden – unterstreicht Ryszard Galla. – Wir können nicht ohne die Mehrheit leben, aber auch sie kann ohne uns nicht gut funktionieren. Dies ist ein guter Moment, um ein neues Modell der Zusammenarbeit aufzubauen. Ich denke, dass ich meine neue Funktion mit meiner Arbeit als Sejmikabgeordneter der Woiwodschaft Opole gut vereinbaren kann. Ich bin nicht zur täglichen Anwesenheit im Sejm verpflichtet. Die Minderheiten erwarten wiederum, dass ich Kontakte zu ihnen pflege. Ich werde auf jeden Fall keine weiteren Verpflichtungen übernehmen.

Europosłanka z wizytą w Gogolinie

W Gogolinie odbyło się spotkanie grupy liderów mniejszości niemieckiej – na czele z Rafałem Bartkiem, przewodniczącym zarządu VdG – z europosłanką Różą Thun.

Róża Thun spotkała się z reprezentacją mniejszości niemieckiej.

Na spotkaniu omówiono dwa ważne dokumenty, a mianowicie „Stanowisko ZNSSK w sprawie wspierania mniejszości niemieckiej w Polsce”, a także „Manifest FUEN”. Dokument przygotowany przez Federalistyczną Unię Europejskich Grup Narodowościowych zawiera listę postulatów dotyczących zbliżających się wyborów do Parlamentu Europejskiego, które odnoszą się do sytuacji mniejszości narodowych i językowych w krajach należących do Unii.

– Należy podkreślić, że to pani Róża Thun chciała się spotkać i porozmawiać z mniejszością niemiecką – mówi Edyta Gola, przewodnicząca Klubu Radnych Śląskich Samorządowców w Sejmiku Województwa Opolskiego. – Na miejsce rozmowy wybrano Gogolin, gdzie przed wyborami prezydenckimi 2020 roku spotkał się z mniejszością Szymon Hołownia. Ponieważ pani poseł pytała o nasze problemy, rozmawialiśmy m.in. o dwuletniej dyskryminacji mniejszości niemieckiej. To ona przypominała, że owa dyskryminacja miała miejsce już w okresie PRL-u, kiedy języka niemieckiego można było się uczyć w szkole średniej w różnych regionach w Polsce, ale nie na Śląsku Opolskim, gdzie potrzeba języka niemieckiego była w ludziach najsilniejsza ze względu na ich pochodzenie.

– Zwracaliśmy też uwagę – dodaje Edyta Gola – na potrzebę takich prawnych zmian, żeby mniejszości narodowe w Europie miały więcej do powiedzenia. Przypomnieliśmy, że prowadzona kilka lat temu – także przez mniejszość niemiecką w Pol-

sce – obywatelska inicjatywa „Minority SafePack” nie została zaakceptowana przez Komisję Europejską. A przecież jej celem było wezwanie Unii Europejskiej do przyjęcia szeregu aktów prawnych z myślą o poprawie ochrony osób należących do mniejszości narodowych i językowych oraz o wzmocnieniu różnorodności kulturowej i językowej w Unii.

– To było bardzo dobre spotkanie – ocenia Rafał Bartek – z doświadczonym politykiem, świetnie zorientowanym, jak działają mechanizmy w Unii Europejskiej. Zwróciliśmy uwagę, że wspomniana dyskryminacja edukacyjna prowadzona w ostatnich latach przez MEN nie spotkała się z właściwą reakcją Unii. Pokazaliśmy pewną niekonsekwencję: Kraj wchodzący do Unii musi wykazać, że nie tylko toleruje, ale i szanuje mniejszości. Natomiast państwa, które już w Unii są, mogą dla mniejszości robić niewiele albo wręcz ograniczać ich prawa i to nie spotyka się z reakcją.

– Pani poseł przyznała, iż prawa mniejszości powinny się znaleźć w kompetencjach np. Komisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego – dodaje Rafał Bartek. – Rozmawialiśmy także o geoblockingu. Jest to technika stosowana w Internecie, która ogranicza dostęp do określonych treści lub usług online osobom na podstawie ich położenia geograficznego. Ma to wpływ na mniejszość niemiecką mieszkającą w Polsce, ponieważ uniemożliwia jej członkom dostęp do materiałów dostępnych w Internecie w Niemczech, takich jak filmy czy programy telewizyjne.

Koniec dyskryminacji to nie jest koniec wyzwań

Delegaci organizacji MN z całej Polski spotkali się na zjeździe VdG w auli Domu Pielgrzyma na Górze św. Anny. Przyjęli trzy rezolucje.

W rozpoczętym obrady przemówieniem lider Związku Niemieckich Stowarzyszeń Rafał Bartek przypomniał, że w lutym 2024 odwołano dyskryminujące uczniów ze środowiska mniejszości niemieckiej postanowienie MEN.

– Rok 2023 to był rok, w którym przedstawiono nam dane ze spisu powszechnego z 2021 roku – mówił. – Nasza mniejszość narodowa zmniejszyła się o ok. 3 tys. osób w porównaniu z rokiem 2011 (2011 – ok. 147 tys., 2021 – ok. 144 tys.). Można powiedzieć, że to niewiele, zwłaszcza gdy spojrzysz na antyniemiecką politykę polskiego rządu w ostatnich latach, ale jeśli przyjrze się danym szczegółowo w odniesieniu do gmin, w któ-

rych mieszka mniejszość niemiecka, to różnice są już większe. Każdy z nas musi sam przeanalizować, z czego to wynika (...). W niektórych miejscach można znaleźć związek między działalnością struktur MN a wynikami spisu.

– Musimy wciąż myśleć – dodał lider VdG – jak możemy sprawić, by niemiecka kultura i język były atrakcyjne dla kolejnych pokoleń? Jak możemy przyciągnąć młodych ludzi do naszych działań? Jestem bardzo wdzięczny Związkowi Młodzi Mniejszości Niemieckiej, Domowi Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz organizacjom edukacyjnym Pro Liberis Silesiae z Raszowej i Kreatywnej Edukacji w Gosławicach za wszystkie działania i projekty w tym obszarze.

Rafał Bartek przypomniał, że na początku roku 2024 zarząd VdG, opublikował stanowisko adresowane do rządów Polski i Niemiec zawierające najważniejsze wyzwania mniejszości niemieckiej na nadchodzące lata. W czterostronicowym dokumencie znalazło się 12 punktów:

- Polityczne traktowanie problemów Mniejszości Niemieckiej.
- Wsparcie i reorganizacja języka niemieckiego jako języka mniejszości w polskim systemie oświaty.
- Projekty i programy wspierające (dokszałcające) dla nauczycieli języka niemieckiego i nauczycieli przedmiotu.
- Finansowanie instytucjonalne i dłuższe okresy realizacji projektów.

- Wzmocnienie młodzieży i organizacji młodzieżowych MN.
- Ustanowienie stałej obecności politycznej MN w polskim parlamencie.
- Rozszerzenie muzealnej prezentacji MN.
- Zachowanie i wzmocnienie Górnos Śląskiego Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Łubowicach.
- Wspieranie i dalszy rozwój działalności medialnej MN.
- Ułatwianie dostępu do niemieckich bibliotek medialnych w formie online oraz promowanie niemieckich i niemieckojęzycznych pokazów filmowych w Polsce.
- Zabezpieczenie działalności kulturalnej MN poprzez utworzenie dwóch

Dwa zdarzenia 2 VI na Górze św. Anny

To już wieloletnia tradycja. W pierwszą niedzielę czerwca na Górze św. Anny odbędzie się Pielgrzymka Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Przegląd Zespołów Dziecięcych i Młodzieżowych Mniejszości Niemieckiej.

Pielgrzymka Mniejszości Narodowych i Etnicznych odbędzie się w niedzielę, 2 czerwca w grocie lurdzkiej już po raz 29. Jej organizatorem jest Duszpasterstwo Mniejszości Narodowych i Etnicznych Diecezji Opolskiej.

Mottem tegorocznej pielgrzymki są słowa wybrane z listu św. Pawła Apostoła do Galatów: „Łaską Chrystusa powołani – trwajmy mocno przy Jego Ewangelii”.

Program pielgrzymki rozpocznie się o godzinie 10.00 wspólną modlitwą w intencji rodzin, o pokój na świecie oraz o powołania kapłańskie i zakonne.

Uroczystej mszy św. o 11.00 przewodniczył będzie biskup opolski Andrzej Czaja.

Pielgrzymkę zakończą nieszpory ku czci św. Anny. Zostaną one odprawione o 14.30 w bazylice.

Pielgrzymka mniejszości odbywa się zawsze w pierwszą niedzielę czerwca.

– Bądźmy razem tam, gdzie nie może nas zabraknąć: przy św. Annie i ze sobą nawzajem na „Górze ufdzie biskup opolski Andrzej Czaja.

Tego samego dnia w namiocie festynowym

obok Domu Pielgrzyma odbędzie się XXXIII Przegląd Zespołów Dziecięcych i Młodzieżowych Mniejszości Niemieckiej Leśnica 2024. Do udziału zaprasza Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe.

Występy młodych artystów ze środowiska mniejszości niemieckiej rozpoc-

zą się o godzinie 13.00. Na liście wykonawców znalazło się aż 28 grup i zespołów.

Współorganizatorami przeglądu są: gmina Leśnica, Ośrodek Kultury i Rekreacji w Leśnicy, Śląscy Samorządowcy oraz Dom Pielgrzyma na Górze św. Anny.

Partnerami imprezy są: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu oraz Samorząd Województwa Opolskiego.

Wszelkich informacji o tym wydarzeniu udziela p. Dominika Szabliska, pod numerem 77/463-98-21 lub biuro@stowarzyszenie.le-snica.pl

Organizatorzy przypominają, iż uczestnictwo w przeglądzie jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na bezpłatne wykorzystanie wizerunku do celów promocyjnych.

Delegaci na zjazd Związku Niemieckich Stowarzyszeń w Polsce uchwalili trzy rezolucje.

niemieckich ośrodków kultury.
• Wzmocnienie stosunków polsko-niemieckich poprzez utworzenie polsko-niemieckiego funduszu obywatelskiego.

– Nie otrzymaliśmy jeszcze odpowiedzi na ten dokument – podsumował Rafał Bartek – ale możemy być pewni, że kiedy rozpoczyna się polsko-niemieckie rozmowy na temat mniejszości niemieckiej, będziemy mieli jasność co do naszych głównych celów.

Berard Gaida, rozpoczynając wystąpienie, przypomniał, iż występuje jako rzecznik Grupy Roboczej Mniejszości Niemieckich (AGDM) i wiceprzewodniczący Federalnej Unii Narodowości Europejskich (FUEN), a jednocześnie jako Ślązak i członek MN w Polsce.

– Grupy mniejszości niemieckiej są obywatelami krajów, w których żyją – mówił. – Ale kulturowo i językowo są one związane z Niemcami i są częścią niemieckiego narodu kulturowego. Nasza tożsamość jest dwu-, a czasem trójwarstwowa, tzn. związana z naszą ojczyzną w naszych krajach oraz z krajami niemieckojęzycznymi, gdzie sięgają nasze korzenie kulturowe i językowe. Wiemy, jak wielkim skarbem jest to dla integracji europejskiej. Szczególnie dzisiaj, kiedy obecna rzeczywistość polityczna, charakteryzująca się rosyjską agresją na Ukrainę, kształtuje nas wszystkich.

– Widać, jak bardzo codzienna działalność mniejszości niemieckich idzie w parze z polityką zagra-

niczną Niemiec – kontynuował Bernard Gaida. – Od dziesięcioleci w krajach Europy Środkowo-Wschodniej jesteśmy prawdziwymi budowniczymi mostów, którzy działają na rzecz pokoju, opowiadają się za integracją europejską, rozwijają nowoczesny wizerunek Niemiec, ale także często emigrują do Niemiec i są równie dobrze zintegrowanymi członkami społeczeństwa. Promowanie mniejszości niemieckich to także dobra inwestycja dla Niemiec. Warto wspierać pracę językową, kulturalną i młodzieżową. Zarówno w naszych krajach, jak i w Niemczech.

Delegaci uchwalili trzy dokumenty: Rezolucję w sprawie wprowadzenia w życie zapisów Europejskiej Karty Języków Regio-

nalnych i Mniejszościowych, Rezolucję dotyczącą udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz Rezolucję z okazji 20-lecia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

„Europejska Karta Języków Regionalnych i Mniejszościowych ratyfikowana w Polsce już w 2009 r. daje ramy prawne tego, jak powinna wyglądać ochrona języków regionalnych i mniejszościowych w Europie. Mimo, że ten dokument już ponad 15 lat prawnie obowiązuje w Polsce, wiele zawartych w nim zobowiązań nie doczekało się wdrożenia. Apelujemy więc do Rządu Polskiego o potraktowanie wytycznych Karty (...) jako zobowiązania państwa konieczne do realizacji” – apelowali uczestnicy zjazdu w pierwszej z nich.

Zjazd zaapelował do członków MN o udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego i wybór kandydatów, którzy deklarują: działania na rzecz wprowadzenia wspólnych dla wszystkich krajów członkowskich UE standardów ochrony praw mniejszości narodowych, etnicznych i językowych; zajmują się tematem mniejszości; wspierają dialog międzykulturowy mniejszości narodowych, etnicznych i językowych na terenie UE.

Do zarządu VdG wybrano Dawida Bojarowskiego ze Związku Mniejszości Niemieckiej w Tczewie (zastąpił zmarłego w ubiegłym roku Petera Jeske). Do komisji rewizyjnej – w miejsce pana Bojarowskiego został wybrany Walter Mueller.

Jak się ma Śląsk Opolski do Górnego

W Opolu i w Leśnicy odbyły się spotkania autorskie z dr Moniką Czok, autorką książki „Śląsk Opolski i jego tożsamość”. Ukazała się ona nakładem Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej.

Monika Czok jest adiunktem w Instytucie Nauk o Literaturze Uniwersytetu Opolskiego, germanistką, doktorem nauk humanistycznych w dziedzinie literaturoznawstwa. Polska wersja książki „Śląsk Opolski i jego tożsamość” jest dokonaniem przez autorkę przekładem napisanego po niemiecku doktoratu.

Monografia autorstwa dr Moniki Czok ukazała się nakładem CBMN w ramach zadania „Historia i dziedzictwo mniejszości niemieckiej – działalność badawcza”.

– Wielu z państwa pamięta czasy – mówiła podczas spotkania w Leśnicy autorka książki – kiedy Gli-

wice i Zabrze już miały swoje sklepy wielkopowierzchniowe, a w Opolu jeszcze ich nie było (byłam wtedy nastolatką). Moi rówieśnicy mówili wtedy, że jadą na Śląsk na zakupy. Dziwiłam się, mówiłam, przecież ty jesteś na Śląsku.

Podczas germanistycznych studiów Monika Czok czytała wielokrotnie spotkała się w rozmowach po niemiecku o Opolu lub o regionie z określeniem Ober-schlesien – Górny Śląsk. O Górnym Śląsku mówili też dawni mieszkańcy, którzy po latach wracali do Heimat i których oprowadzała po mieście. W wypowiedziach młodych Niemców także pojawiało się w odniesieniu do

Na zdjęciu od lewej: dr Marek Mazurkiewicz, dr Monika Czok i dr Michał Matheja.

tej części Śląska Górny Śląsk, a nie Śląsk Opolski.

– W niemieckich tekstach z lat 90. spotykałam dziwne polsko-niemieckie połączenia – region Opola, obszar wokół Opola – mówiła Monika Czok. – Zastanawiałam się, dlaczego język niemiecki nie uwzględnia ani Śląska Opolskiego, ani Opolszczyzny. W późniejszych przekładach w miejsce określenia Śląsk Opolski tłumacze na niemiecki używali określenia „zachodni Górny Śląsk”. Zastanawiałam się, w czym jest problem i przede wszystkim niemieckiemu czytelnikowi chciałam pokazać, jak często

pojęcie Śląsk Opolski tu w regionie występuje. Ale cieszę się bardzo, że dla czytelnika polskiego książka także jest już dostępna.

W dyskusji rozmawiano m.in. o różnych polskich nazwach regionu, wskazując na wyższość określenia Śląsk Opolski nad Opolszczyzną. Wskazuje ono bowiem na to, że jest to region będący częścią historycznego Górnego Śląska. Wskazywano także na trudności – niełatwe do rozwiązania – z nazywaniem mieszkańców regionu. Żadna z form: Ślązak, Ślązak opolski, Opolanin nie jest doskonała. Nie

wszyscy mieszkańcy regionu są i czują się Ślązakami. Tekst monografii zostawia tę kwestię otwartą.

Autorka zwróciła uwagę, że formy typu „mieszkaniec Śląska Opolskiego”, zwłaszcza stale powtarzane, stają się nużące. Niekonkluzywnie, ale dość konsekwentnie wprowadzaną alternatywę proponują regionalne i lokalne media pisane i elektroniczne. Używają one chętnie formy „Opolanie” na określenie mieszkańców regionu. Przeciwnością jest słowo „opolanie” pisanemu małą literą. Oznacza ono wówczas mieszkańców Opola.

Warsztaty o prawach człowieka

Tuż przed przerwą wakacyjną Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej zaprasza na interesujące warsztaty. DWPN organizuje je wspólnie z Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego.

Odbędą się one 20 czerwca o 10:00 w siedzibie DWPN (ul. 1 Maja 13/2) w Opolu. Będą to zajęcia z materiałów metodologiczno-dydaktycznych przydatnych do nauczania o prawach człowieka oraz szkolenie z ich zastosowania. Trwają dwie godziny i obejmują: Wprowadzenie do interaktywnej platformy „JustNow – A Toolbox for Teaching Human Rights”, która dostarcza narzędzi do edukacji w zakresie praw człowieka. Inspirujące dyskusje i wymiana doświadczeń z nauczycielami pasjonatami. Poznanie nowatorskich metod nauczania, które rozbudzą kreatywność pedagogów i uczniów. Organizatorzy zapraszają nauczycieli, pracowników organizacji pozarządowych oraz wszystkich zainteresowanych tematyką edukacji praw człowieka. Zgłoszenia: do 12 czerwca. Formularz na www.haus.pl Informacje: martyna.halek@haus.pl lub 501-061-566.

Są miejsca na „Jugendbox”

„Jugendbox 2024” to dziewiąta edycja projektu teatralnego dla młodzieży MN w Polsce. Celem projektu „Jugendbox” jest utworzenie 8 grup młodzieżowych mniejszości w wieku od 12 do 20 lat, które podczas regularnych spotkań grupy przygotowują przedstawienie teatralne w języku niemieckim.

Projekt obejmuje 80 godzin lekcyjnych. Produktem końcowym jest wypracowana samodzielnie przez młodzież sztuka (dramat, komedia, kabaret, musical, performance). Jest jeszcze miejsce dla dwóch grup. Można je utworzyć w szkole lub w kole DFK. Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela koordynator projektu Sebastian Gerstenberg. Tel. 606 326 132 lub e-mail: sgerstenberg@poczta.onet.pl

Stypendium Johanna Krolla

Fundacja Rozwoju Śląska prowadzi kolejną edycję Funduszu Stypendialnego im. Johanna Krolla. Nabór wniosków trwa do 30 czerwca 2024 r.

Program Funduszu Stypendialnego FRŚ przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży do 26. roku życia, mieszkających na terenie Polski, wywodzących się ze środowiska MN.

Stypendium jest przyznawane za wybitne osiągnięcia w dziedzinie naukowej, sportowej, artystycznej i społecznej w roku szkolnym/akademickim 2023/2024.

Wniosek o przyznanie stypendium jest do pobrania ze strony www.frs-cb.pl jako aktywny link do wypełnienia. Po wypełnieniu danych we wniosku, należy kliknąć „prześlij” – wniosek zostanie wysłany na adres e-mail kandydata podany w formularzu.

W kolejnym kroku należy wydrukować ze swojego e-maila i wysłać w oryginale lub dostarczyć osobiście do siedziby Fundacji Rozwoju Śląska podpisany druk wniosku wraz z załącznikami. Tekst regulaminu na stronie: www.frs-cb.pl w zakładce Aktualności.

BJDM wybrał nowy zarząd

Nową przewodniczącą Związku Młodzi Niemieckiej została Paulina Widera. Zastąpiła dotychczasową liderkę Weronikę Koston.

18 maja odbyło się Spotkanie Sprawozdawczo-Wyborcze BJDM, podczas którego m.in. podsumowano wydarzenia i działania w 2023 roku oraz dokonano wyboru nowego zarządu na kadencję w latach 2024-2026. Wcześniej udzielono absolutorium zarządowi, który kierował związkiem przez minione dwa lata.

Wybory władz ZMMN odbyły się według innych niż dotąd zasad. Zarządu nie wybierali delegaci kół BJDM. Każdy członek młodzieżowej organizacji mniejszości mógł wziąć udział w głosowaniu.

Na miejsce poprzedniej przewodniczącej BJDM, Weroniki Koston, została wybrana Paulina Widera, studentka germanistyki na UO. W najbliższych latach będzie ona prezentować interesy młodzieży mniejszości niemieckiej jako członek zarządu Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce.

Wiceprzewodniczącymi zostały wybrane Ania

Członkowie BJDM bezpośrednio wybrali nowe władze swej organizacji.

Franik i Julia Otte. Funkcję skarbniczki będzie pełniła Natalia Szczota, a funkcję sekretarza powierzono Kasperowi Piechatkowi. Członkami nowego Zarządu zostali także Martin Koj, Mikołaj Kurowski, Wiktoria Ernst oraz Weronika Kordaczuk.

Członkami Komisji Rewizyjnej zostali: Oskar Zgonina, Melania Smykała, Zuzan-

na Herud, Andrea Pownuik oraz Weronika Koston.

Delegaci uznali rok 2023 za bardzo dobry dla środowiska młodzieży mniejszości. Był bowiem pełen ciekawych i udanych projektów BJDM. Zorganizowano ponad 30 inicjatyw, w tym takie projekty jak obóz językowy w Turawie, Heimatkunde, spotkanie młodzieży we Władysławowie,

City Bound Berlin czy Mainz meets Opole.

Nowe władze Związku Młodzi Niemieckiej zachęcają wszystkich chętnych do śledzenia facebookowego profilu BJDM (<https://www.facebook.com/BJDMRP>). Zapowiadają kolejne nowe projekty w trwającym roku 2024.

BJDM jest największą i najstarszą organizacją mło-

dzieżową MN w Polsce. Jej członkowie pracują na rzecz młodzieży i społeczności lokalnych – niezależnie od pochodzenia.

Głównym celem organizacji jest utrzymanie niemieckiej tożsamości w Polsce. Służą temu wymiany, wyjazdy integracyjne, szkolenia, wydarzenia sportowe, kursy językowe, akcje charytatywne i podróże studyjne.

Letnie kursy niemieckiego w LernRAUM!

Projekt LernRAUM.pl zaprasza wszystkich chętnych na letnie kursy języka niemieckiego w formie online. Jest to znakomita okazja do tego, aby nie tylko rozwinąć znajomość niemieckiego, ale poznać i nauczyć się przydatnych zwrotów m.in. podczas wakacji, rezerwacji hotelu czy niezbędnych w podróży. Lato to bardzo dobra pora do tego, aby doskonalić swoje kompe-

Zapisy na kursy i zajęcia będą się odbywać online.

tencje językowe. Temu służą kursy LernRAUM.

Na uczestników – zarówno ze środowiska mniejszości niemieckiej, jak i z polskiej większości czekają doświadczeni i wykwalifikowani prowadzący, małe grupy oraz bardzo dobra atmosfera na zajęciach.

Każdy z kursów trwa 28 godzin, a koszt to odpowiednio: dla uczestników będących członkami koła DFK:

120,00 PLN (cały kurs); dla pozostałych osób: 260,00 PLN (cały kurs).

Zapisy na letnie kursy ONLINE potrwają do 15 czerwca 2024 r. i prowadzone są tylko i wyłącznie za pośrednictwem strony lernraum.pl.

Do dyspozycji są następujące kursy: Poziom A2 (10 miejsc), rozpoczęcie 20 czerwca, prowadzi Daria Kulik; B1 (10 miejsc), rozpoczęcie 24 czerwca, prowadząca

dr Małgorzata Derecka; B2 (10 miejsc), rozpoczęcie 9 lipca, prowadzi dr Urszula Zakrzewska; A1.2 (10 miejsc) rozpoczęcie 11 lipca, prowadzi Izabela Rożek.

Szczegółowa oferta znajduje się na stronie internetowej projektu LernRAUM: www.lernraum.pl w zakładce kursy językowe online. Informacji udziela również pani Karolina Syga (karolina.syga@lernraum.pl lub +48 503 721 658).

Warsztaty Muzyczne MN 2024

Gesangscamp der Deutschen Minderheit 2024 / Warsztaty muzyczne Mniejszości Niemieckiej 2024 są organizowane przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim.

Odbędą się one w terminie 30 czerwca – 6 lipca w Turawie w Hotelu Zacisze i zakończą się koncertem prezentującym nabyte umiejętności. Koncert planowany jest w ostatnim dniu warsztatów.

Do udziału w warsztatach zaproszeni są uczestnicy z województwa opolskiego w przedziale wiekowym od 11 do 18 lat. Koszt udziału w 7-dniowych warsztatach wynosi 500,00 zł od osoby.

Zajęcia śpiewu poprowadzą wykwalifikowani nauczyciele: Joanna Zawierucha, Joanna Skowyrza, Nikodem Łabuzem oraz Sebastian Gerstenberg.

Organizatorzy oferują: Zajęcia z wykwalifikowa-

nymi nauczycielami śpiewu w języku niemieckim (grupy oraz indywidualne), tygodniowe zakwaterowanie w ośrodku z wyżywieniem oraz atrakcjami tam dostępnymi, opiekę medyczną na czas kursu, udział w koncercie prezentującym wyniki warsztatów, ubezpieczenie, wycieczkę integracyjną, ogniska, piosenki wędrowniki, wieczór filmowy, zajęcia rekreacyjne w tym basen itp.

Zgłoszenia za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego online dostępnego do 7 czerwca na stronie skgd.pl (pod datą 8 maja) można przysłać na adres koordynatora projektu daniel.bewko@skgd.pl

(tytułem: Gesangscamp 2024 – imię i nazwisko). Należy też przelać nagraną przez uczestnika przykładową piosenkę prezentującą jego umiejętności wokalne. Liczba miejsc ograniczona.

HEIMAT

MAŁA
OJCZYZNA

Dodatek finansowany ze środków Mniejszości Niemieckiej będących w dyspozycji Fundacji Rozwoju Śląska pochodzących z wcześniejszych dotacji Rządu Niemieckiego.

Diese Beilage wurde finanziert aus Mitteln der Deutschen Minderheit, die der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens zur Verfügung stehen und aus den früheren Zuwendungen der deutschen Regierung stammen.

 Fundacja Rozwoju Śląska
Stiftung für die Entwicklung Schlesiens